

แนวทางปฏิบัติในการปรับปรุงรายการบัญชี การปิดบัญชี และการจัดทำรายงานการเงิน
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๒ แบบทำหนังสือ ตร. ที่ ๐๐๑๐.๓๒/๓๐๕๕ ลง ๑๓ ก.ย. ๖๒

ด้วยขณะนี้ใกล้สิ้นปีงบประมาณแล้ว เพื่อให้การจัดทำบัญชีและรายงานการเงินประจำปีของ ตร.
แสดงข้อมูลทางบัญชีได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์และถูกต้อง จึงให้หน่วยงานผู้เบิกดำเนินการ ดังนี้

๑. ตรวจสอบข้อมูลทางบัญชี และบันทึกรายการบัญชีที่ยังบันทึกไม่ครบถ้วนหรือไม่ถูกต้อง
พร้อมทั้งปรับปรุงแก้ไขข้อผิดพลาดเคลื่อนทางบัญชีให้ครบถ้วนสมบูรณ์

๒. ปรับปรุงรายการบัญชีตามเกณฑ์คงค้าง ณ วันสิ้นปีงบประมาณ ดังนี้

- ๒.๑ รายได้ค้างรับ
- ๒.๒ รายได้รับล่วงหน้า
- ๒.๓ รายได้แผ่นดินรอนำส่งคลัง
- ๒.๔ วัสดุคงคลัง
- ๒.๕ ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย
- ๒.๖ ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า
- ๒.๗ ค่าเสื่อมราคา/ค่าตัดจำหน่าย
- ๒.๘ ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ

การปรับปรุงรายการบัญชีให้ระบุนวันที่เอกสารและวันที่ผ่านรายการ เป็นวันที่ ๓๐ ก.ย.๖๒
(งวดบัญชี ๑๒) โดยมีวิธีการปรับปรุงรายการบัญชี ดังนี้

๒.๑ รายได้ค้างรับ

หน่วยงานผู้เบิกมีรายได้เงินนอกงบประมาณเกิดขึ้นแล้วในรอบระยะเวลาบัญชี
ปีปัจจุบัน แต่ยังไม่ได้รับชำระเงิน โดยจะรับรู้เป็นรายได้ค้างรับตามมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับ ให้ปรับปรุงรายการ
บัญชี ณ วันสิ้นปีงบประมาณ ด้วยคำสั่งงาน ZFBS1 ประเภทเอกสาร SW หรือ บช 02 ประเภทเอกสาร SW ดังนี้

เดบิต รายได้ค้างรับ (ระบุประเภท)

(1102050106/1102050107)

xx

เครดิต รายได้ (ระบุประเภท) (43xxxxxxxx)

xx

และเมื่อสิ้นปีงบประมาณใหม่ กข. จะดำเนินการกลับรายการทางบัญชี ด้วยคำสั่งงาน F.81 จะได้ประเภทเอกสาร
RW

๒.๒ รายได้รับล่วงหน้า

หน่วยงานผู้เบิกมีการบันทึกบัญชีเมื่อรับเงินเป็นรายได้ ให้ปรับปรุงรายการบัญชีรายได้
ที่ยังไม่ได้ส่งมอบสินค้าหรือบริการ ณ วันสิ้นปีงบประมาณ เป็นหนี้สิน ด้วยคำสั่งงาน ZGL_JV หรือ บช 01
ประเภทเอกสาร JV ดังนี้

เดบิต รายได้ (ระบุประเภท) (43xxxxxxxx)

xx

เครดิต รายได้รับล่วงหน้า (ระบุประเภท) (2103xxxxxxxx)

xx

และเมื่อสิ้นปีงบประมาณใหม่ ให้กลับรายการทางบัญชี ด้วยคำสั่งงาน ZGL_JV หรือ บช 01 ประเภทเอกสาร JV
ดังนี้

เดบิต รายได้รับล่วงหน้า (ระบุประเภท) (2103xxxxxxxx)

xx

เครดิต รายได้ (ระบุประเภท) (43xxxxxxxx)

xx

/๒.๓ รายได้ ...

๒.๓ รายได้แผ่นดินรอนำส่งคลัง

หน่วยงานผู้เบิกจัดเก็บรายได้แผ่นดินภายในรอบระยะเวลาบัญชีปีปัจจุบันแต่นำส่งคลังไม่ทันในปีงบประมาณที่รับเงินรายได้แผ่นดิน ให้ปรับปรุงรายการบัญชีเพื่อรับรู้หนี้สินในชื่อบัญชีรายได้แผ่นดินรอนำส่งคลัง ณ วันสิ้นปีงบประมาณ ด้วยคำสั่งงาน ZFV50_SQ หรือ บช 04 ประเภทเอกสาร SQ และบันทึกรายการ (เอกสารมีสถานะเป็นพัก) ดังนี้

เดบิต รายได้รัฐบาลรอรับจากส่วนราชการ (1103020113) xx

เครดิต รายได้แผ่นดินรอนำส่งคลัง (2104010101) xx

และเมื่อกรมบัญชีกลางผ่านรายการเอกสาร จะบันทึกรายการบัญชี ดังนี้

หน่วยงานผู้เบิก

เดบิต ค่าใช้จ่ายระหว่างหน่วยงาน-รายได้แผ่นดิน

รอนำส่งคลัง (5210010112) xx

เครดิต รายได้แผ่นดินรอนำส่งคลัง (2104010101) xx

กรมบัญชีกลาง (บัญชีแผ่นดิน)

เดบิต รายได้รัฐบาลรอรับจากส่วนราชการ (1103020113) xx

เครดิต รายได้ระหว่างหน่วยงาน-รายได้แผ่นดิน

รอนำส่งคลัง (4308010112) xx

และเมื่อสิ้นปีงบประมาณใหม่ กรมบัญชีกลางจะกลับรายการทางบัญชีให้หน่วยงานผู้เบิก และบันทึกรายการบัญชี ดังนี้

เดบิต รายได้แผ่นดินรอนำส่งคลัง (2104010101) xx

เครดิต ค่าใช้จ่ายระหว่างหน่วยงาน-รายได้แผ่นดิน

รอนำส่งคลัง (5210010112) xx

เมื่อนำเงินส่งที่ บมจ.ธนาคารกรุงไทย เพื่อส่งคลังในปีงบประมาณใหม่ ให้ระบุในใบนำฝาก (Pay in slip)

“รายได้แผ่นดิน” จะได้ประเภทเอกสาร CJ และระบบจะบันทึกรายการบัญชี ดังนี้

เดบิต ค่าใช้จ่ายระหว่างหน่วยงาน-หน่วยงานโอนเงิน

รายได้แผ่นดินให้กรมบัญชีกลาง (5210010103) xx

เครดิต พักเงินนำส่ง (1101010112) xx

และบันทึกการนำส่งคลังในระบบ ด้วยคำสั่งงาน ZRP_R1 หรือ นส 02-1 และบันทึกรายการบัญชีดังนี้

เดบิต พักเงินนำส่ง (1101010112) xx

เครดิต เงินสดในมือ (1101010101) xx

๒.๔ วัสดุคงคลัง

หน่วยงานผู้เบิกในสังกัดตร. บันทึกรับรู้การซื้อวัสดุเป็นค่าใช้จ่ายในชื่อบัญชีค่าวัสดุเมื่อสิ้นปีงบประมาณจะต้องมีการตรวจนับจำนวนและมูลค่าของวัสดุคงเหลือ และปรับปรุงรายการบัญชีค่าใช้จ่ายให้ถูกต้อง ด้วยคำสั่งงาน ZGL_JM หรือ บช 01 ประเภทเอกสาร JM ดังนี้

เดบิต วัสดุคงคลัง (1105010105) xx

เครดิต ค่าวัสดุ (5104010104) xx

/และเมื่อ ...

และเมื่อขึ้นปีงบประมาณใหม่ ให้กลับรายการทางบัญชี ด้วยคำสั่งงาน ZGL_JM หรือ บข 01 ประเภทเอกสาร JM
ดังนี้

เดบิต ค่าวัสดุ (5104010104)	xx
เครดิต วัสดุคงคลัง (1105010105)	xx

๒.๕ ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย

หน่วยงานผู้เบิกมีค่าใช้จ่ายเกิดขึ้นแล้วในรอบระยะเวลาบัญชีปีปัจจุบันแต่ยังไม่ได้มีการ
จ่ายเงิน โดยจะรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายค้างจ่าย ให้ปรับปรุงรายการบัญชี ณ วันสิ้นปีงบประมาณด้วยคำสั่งงาน ZFBS1
ประเภทเอกสาร SW หรือ บข 02 ประเภทเอกสาร SW ดังนี้

เดบิต ค่าใช้จ่าย (ระบุประเภท) (51xxxxxxx)	xx
เครดิต ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย (2102xxxxxx)	xx

และเมื่อขึ้นปีงบประมาณใหม่ กข. จะดำเนินการกลับรายการทางบัญชี ด้วยคำสั่งงาน F.81 จะได้ประเภทเอกสาร
RW

๒.๖ ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า

หน่วยงานผู้เบิกมีการบันทึกบัญชีเมื่อจ่ายเงินเป็นค่าใช้จ่าย ให้ปรับปรุงรายการบัญชี
ค่าใช้จ่ายที่ยังไม่ได้รับสินค้าหรือบริการ ณ วันสิ้นปีงบประมาณ เป็นสินทรัพย์ ด้วยคำสั่งงาน ZGL_JV หรือ บข 01
ประเภทเอกสาร JV ดังนี้

เดบิต ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า (1106010103)	xx
เครดิต ค่าใช้จ่าย (ระบุประเภท) (51xxxxxxx)	xx

และเมื่อขึ้นปีงบประมาณใหม่ ให้กลับรายการทางบัญชี ด้วยคำสั่งงาน ZGL_JV หรือ บข 01 ประเภทเอกสาร JV
ดังนี้

เดบิต ค่าใช้จ่าย (ระบุประเภท) (51xxxxxxx)	xx
เครดิต ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า (1106010103)	xx

๒.๗ ค่าเสื่อมราคา/ค่าตัดจำหน่าย

หน่วยงานจะต้องมีการปันส่วนต้นทุนของสินทรัพย์ถาวรที่มีตัวตนเพื่อรับรู้ค่าใช้จ่าย
ในข้อบัญชีก่าเสื่อมราคา และปันส่วนมูลค่าเสื่อมสภาพของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนเพื่อรับรู้ค่าใช้จ่ายในข้อบัญชีก่า
ตัดจำหน่าย อย่างเป็นระบบตลอดอายุการใช้งานของสินทรัพย์หรือการให้ประโยชน์ของสินทรัพย์นั้น
โดยคำนวณค่าใช้จ่ายตามวิธีเส้นตรง สำหรับที่ดินไม่ต้องคิดค่าเสื่อมราคา เพราะที่ดินมีอายุการใช้งานไม่จำกัด
ซึ่งการรับรู้สินทรัพย์ของหน่วยงานผู้เบิกมี ๒ แบบ คือ แบบมีรายตัวในระบบ GFMIS และแบบไม่มีรายตัวใน
ระบบ GFMIS ให้ปรับปรุงรายการบัญชี ดังนี้

/ (๑) กรณี ...

(๑) กรณีสินทรัพย์แบบมีรายตัวในระบบ GFMS

หน่วยงานผู้เบิกได้มีการสร้างรหัสสินทรัพย์และบันทึกบัญชีสินทรัพย์รายตัว ผ่านระบบงานสินทรัพย์ถาวร (FA) ในระบบGFMSปกติทุกสิ้นเดือน กช. จะประมวลผลค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่ายของสินทรัพย์ในภาพรวมทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ด้วยคำสั่งงาน ZAFAB ดังนั้น วันสิ้นปีงบประมาณ หน่วยงานผู้เบิกจะต้องดำเนินการล้างบัญชีพักสินทรัพย์เป็นสินทรัพย์รายตัวในระบบให้ครบถ้วน และ กช. จะประมวลผลค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่ายของสินทรัพย์ในภาพรวมเช่นเดียวกัน โดยระบบจะบันทึกรายการบัญชี ดังนี้

(๑.๑) สินทรัพย์ถาวรที่มีตัวตน

เดบิต ค่าเสื่อมราคา-สินทรัพย์

(ระบุประเภท) (51050101xx) xx

เครดิต ค่าเสื่อมราคาสะสม-สินทรัพย์

(120xxxxxxx) xx

(๑.๒) สินทรัพย์ไม่มีตัวตน

เดบิต ค่าตัดจำหน่าย-สินทรัพย์

(ระบุประเภท) (51050101xx) xx

เครดิต ค่าตัดจำหน่ายสะสม-สินทรัพย์

(ระบุประเภท) (120xxxxxxx) xx

(๒) กรณีสินทรัพย์แบบไม่มีรายตัวในระบบ GFMS

หน่วยงานผู้เบิกได้มีการบันทึกบัญชีเป็นสินทรัพย์ไม่มีรายตัวในระบบ GFMS ในชื่อบัญชีสินทรัพย์ไม่ระบุรายละเอียดและจัดทำทะเบียนคุมนอกระบบ GFMS ซึ่งเกิดจากการยกยอดข้อมูลทางบัญชีของสินทรัพย์เข้าสู่ระบบ GFMS ดังนั้น หน่วยงานผู้เบิกจะต้องคำนวณค่าเสื่อมราคา/ค่าตัดจำหน่ายของสินทรัพย์เอง โดยวิธีเส้นตรง และบันทึกปรับปรุงรายการบัญชี ด้วยคำสั่งงาน ZGL_JV หรือ บข 01 ประเภทเอกสาร JV ดังนี้

(๒.๑) สินทรัพย์ไม่ระบุรายละเอียด

เดบิต ค่าเสื่อมราคา-สินทรัพย์ไม่ระบุรายละเอียด

(ระบุประเภท) (51050101xx) xx

เครดิต ค่าเสื่อมราคาสะสม-สินทรัพย์

ไม่ระบุรายละเอียด(ระบุประเภท)

(120xxxxxxx) xx

(๒.๒) สินทรัพย์ไม่มีตัวตนไม่ระบุรายละเอียด

เดบิต ค่าตัดจำหน่าย-สินทรัพย์ไม่ระบุรายละเอียด

(ระบุประเภท) (51050101xx) xx

เครดิต ค่าตัดจำหน่ายสะสม-สินทรัพย์

ไม่ระบุรายละเอียด(ระบุประเภท)

(120xxxxxxx) xx

๒.๘ ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ

หน่วยงานผู้เบิกในสังกัด รพ.ตร. มีลูกหนี้จากการขายสินค้าหรือบริการและคาดว่าจะเรียกเก็บเงินไม่ได้ ให้ประมาณหนี้สงสัยจะสูญ เมื่อสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี และรับรู้หนี้สงสัยจะสูญเป็นค่าใช้จ่ายคู่กับบัญชีค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ ซึ่งบัญชีค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญเป็นบัญชีปรับลดมูลค่าลูกหนี้สำหรับการประมาณหนี้สงสัยจะสูญให้คำนวณด้วยวิธีการร้อยละของยอดลูกหนี้จากการขายสินค้าและบริการ และเมื่อประมาณหนี้สงสัยจะสูญแล้ว ให้บันทึกปรับปรุงรายการบัญชี ด้วยคำสั่งงาน ZGL_JV หรือ บข 01 ประเภทเอกสาร JV ดังนี้

เดบิต หนี้สงสัยจะสูญ (ระบุประเภท) (5108xxxxxx) xx

เครดิต ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ (ระบุประเภท)

(1102xxxxxx) xx

ทั้งนี้ หลังจากการปรับปรุงรายการบัญชีตามเกณฑ์คงค้างเรียบร้อยแล้ว ให้หน่วยเบิกจ่ายเรียกรายงานงบทดลองประจำปี ระบุงวด ๑ - ๑๖ และตรวจสอบรายการบัญชีรายได้สูง (ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสุทธิ (31010101) และบัญชีผลสะสมจากการแก้ไขข้อผิดพลาด (3102010102) ในช่อง “ยอดยกไป” และปิดบัญชีทั้งสองดังกล่าวตามจำนวนเงินคงเหลือในช่อง “ยอดยกไป” เข้าบัญชีรายได้สูง (ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสะสม (3102010101) ดังนี้

- (๑) กรณีบัญชีรายได้สูง (ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสุทธิ หรือบัญชีผลสะสมจากการแก้ไขข้อผิดพลาดมียอดคงเหลือด้านเดบิต ให้ปิดบัญชีดังกล่าว ด้วยคำสั่งงาน ZGL_JV หรือ บข 01 ประเภทเอกสาร JV และบันทึกรายการบัญชี ดังนี้

เดบิต บัญชีรายได้สูง (ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสะสม (3102010101) xx

เครดิต บัญชีรายได้สูง (ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสุทธิ (31010101) xx

หรือ บัญชีผลสะสมจากการแก้ไขข้อผิดพลาด (3102010102)xx

- (๒) กรณีบัญชีรายได้สูง (ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสุทธิ หรือบัญชีผลสะสมจากการแก้ไขข้อผิดพลาดมียอดคงเหลือด้านเครดิต ให้ปิดบัญชีดังกล่าว ด้วยคำสั่งงาน ZGL_JV หรือ บข 01 ประเภทเอกสาร JV และบันทึกรายการบัญชี ดังนี้

เดบิต บัญชีรายได้สูง (ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสุทธิ (31010101) xx

หรือ บัญชีผลสะสมจากการแก้ไขข้อผิดพลาด (3102010102)xx

เครดิต บัญชีรายได้สูง (ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสะสม (3102010101) xx

*โดยระบุวันที่เอกสารและวันที่ผ่านรายการ เป็นวันที่ ๓๐ ก.ย. ๖๒ (งวดบัญชี ๑๒)

หมายเหตุ กรณีที่พบข้อผิดพลาดจากการปรับปรุงบัญชีตามเกณฑ์คงค้างหลังจากปิดงวดบัญชี ๑๒ แล้ว ให้ บข. ต้นสังกัด ปรับปรุงรายการเพิ่มเติมและปิดบัญชีในงวดบัญชี ๑๓ ภายในวันที่ ๕ พ.ย. ๖๒ ระบุวันที่เอกสารและวันที่ผ่านรายการเป็นวันที่ ๓๐ ก.ย. ๖๒

/๓. การจัดทำ...

๓. การจัดทำรายงานประจำปี

๓.๑ หน่วยงานผู้เบิก

รายงานประจำปี คือ รายงานงบทดลองประจำปีงบประมาณ ให้หน่วยงานผู้เบิกเรียกรายงานงบทดลองประจำปี ด้วยคำสั่งงาน ZGL_MVT_MONTH หรือ GFMS Web Online รายงานงบทดลองรายเดือน - หน่วยเบิกจ่าย โดยระบุงวด ๑ - ๑๖ พร้อมกับรายงานที่เกี่ยวข้องกับเงินอุดหนุนราชการรายปี ได้แก่ รายงานฐานะเงินอุดหนุนราชการ รายงานลูกหนี้เงินอุดหนุนราชการ และงบพิสูจน์ยอดเงินฝากธนาคารเงินอุดหนุนราชการ และให้หัวหน้าหน่วยงานผู้เบิกลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้องของรายงานดังกล่าวส่งให้ สตง. หรือ สตง.ภูมิภาค (หน่วยงานผู้เบิกที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาคและเบิกเงินกับสำนักงานคลังจังหวัด ส่ง สตง.ประจำ ตร. อีก ๑ ชุด) ภายใน ๖๐ วันนับจากวันสิ้นปีงบประมาณ

๓.๒ ตร. (กข.)

รายงานประจำปี ประกอบด้วย รายงานการเงินของ ตร. ประจำปีงบประมาณ ส่งให้ สตง. ตรวจสอบภายใน ๙๐ วันนับจากวันสิ้นปีงบประมาณ พร้อมทั้งสำเนารายงานการเงินให้กรมบัญชีกลางทราบ